

14.12.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**14 Aralık 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

14 Aralık 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Alternatif Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliği

— Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Yabancı Diller Bölümü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 09/12/2021 Tarihli ve 10606, 10607, 10610, 10612 ve 10613 Sayılı Kararları

— Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 10/12/2021 Tarihli ve 9975 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 4/11/2021 Tarihli ve E: 2021/24, K: 2021/79 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 11/11/2021 Tarihli ve E: 2021/4, K: 2021/86 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 6/10/2021 Tarihli ve 2021/6664 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 20/10/2021 Tarihli ve 2018/16033 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 22/10/2021 Tarihli ve E: 2019/3, K: 2021/2 Sayılı Kararı

Bakanlıktan arpa fiyatı iddialarına yalanlama

Tarım ve Orman Bakanlığı, arpa fiyatlarının piyasa fiyatının altında kaldığı ve çiftçinin zarara uğratıldığı iddialarının gerçeği yansıtmadığını bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanlığı, arpa fiyatları iddialarına ilişkin açıklama yaptı.

Bakanlıktan yapılan açıklamada, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin TBMM Genel Kurulu'nda bütçe görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmada "arpa fiyatlarına" ilişkin sözlerinin çarpıtılarak farklı bir şekilde kamuoyuna yansıtıldığının görüldüğü belirtildi.

Açıklamada, arpa fiyatlarının piyasa fiyatının altında kaldığı ve çiftçinin zarara uğratıldığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı vurgulandı.

Arpa üretiminin kuraklık nedeniyle geçen yıla göre yüzde 30,7, buğday üretiminin ise yüzde 13,9 azaldığı bilgisi verilen açıklamada, "Kuraklığın da etkisiyle birim alandan elde edilen verimin düşmesi kilogram başına düşen maliyeti artırmaktadır. Arpa üretiminin dekara maliyeti, buğdaya göre daha az olmaktadır ancak bu yıl kuraklık nedeniyle dekar başına arpa verimindeki düşüş, buğdaya göre daha yüksek oranda gerçekleşmiştir. Bu nedenle 1 kilogram arpanın maliyeti, 1 kilogram buğdaya göre daha yüksek oluşmuştur." değerlendirmesinde bulunuldu.

Toprak Mahsulleri Ofisinin (TMO) alım fiyatlarını hasat öncesinde Mayıs ayında açıkladığı anımsatılan açıklamada, buna karşın Mayıs sonrasında kuraklığın etkileri

ile verimin düşmesinin hasat sonrasında ürün maliyeti hesaplamalarına artış yönünde etki ettiğine dikkati çekildi.

"Çiftçi alım fiyatının üzerinde fiyatla ürünlerini pazarladı"

Belirtilen maliyet ve fiyatların, hasatla oluşan verileri içerdği aktarılan açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Bu veriler dikkate alındığında, 2021 yılında çiftçilerimizin ortalama maliyetinin ve açıklanan alım fiyatlarının üzerinde bir fiyatla ürünlerini pazarladığı görülmektedir. Diğer taraftan, meydana gelen kuraklık nedeniyle verim kaybı yaşayan üreticilerimize kuraklık desteği verilmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda 651 bin üreticimize toplamda 2,6 milyar lira kuraklık destek ödemesi aralık ayının ikinci yarısından itibaren çiftçilerimizin hesaplarına aktarılmaya başlanacaktır. Bakanlık olarak her zaman çiftçilerimizin, üreticilerimizin yanındayız ve onları desteklemeye devam edeceğiz."

Stokçulara 2 milyon liraya kadar ceza verilecek

Stokçulara ceza artırımını öngören Bazı Kanunlarda Değişiklik öngören yasa teklifi Meclis Başkanlığı'na sunuldu.

Torba teklifte bulunan ve Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan ve stokçulara 50 bin TL'den 500 bin TL'ye kadar olan cezanın alt sınırı 100 bin üst sınırı 2 milyon lira olarak düzenlendi. Söz konusu düzenlemenin yürürlük tarihi ise 1 Ocak 2022 olarak belirlendi.

Meclis Başkanlığı'na sunulan 8 maddelik kanun teklifinde işletme süresi 49 yıldan daha az olan limanların işletme sürelerinin 49 yıla kadar uzatılmasına ilişkin düzenleme de yer aldı. Süre uzatımına karar verilmesi halinde taraflar arasında ek sözleşme düzenlenmesi öngörülürken, sözleşme bedeli Sermaye Piyasası Kanuna göre değerlendirme yapmaya yetkili iki kuruluş tarafından belirlenecek.

Ayrıca nihai karar Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından verilecek. Yasa teklifinde kapasite artışları yapılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinin yerli aksam desteğinden yararlanabilmesi için Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'da yapılan düzenleme ile 30 Haziran 2021 tarihinden sonra işletmeye girecek kapasite artışlarının işletmeye giriş tarihinden itibaren yerli katkı fiyatından yararlanması sağlanıyor.

Diğer bir maddeyle de 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında kesinleşmiş mahkumiyet kararı olanların 5307 Sayılı LPG Piyasası Kanunu kapsamında lisans almalarının önlenmesine dönük düzenlemeye gidildi.

Tüketici, ucuz ürün ihtiyacı için 'gıda hali'ne yöneldi

Tüketim ürünlerindeki yüksek fiyat artışları nedeniyle dar gelirli tüketici, rotayı toptan hallerine çevirdi. Başakşehir'deki İstanbul Gıda Toptancılar Çarşısı'na akın eden tüketiciler 3'er 5'er kiloluk ürünleri, market fiyatlarından yüzde 20-35 oranında daha ucuza alıyor.

Gıda ve gıda dışı tüketim ürünlerindeki aşırı fiyat artışları, tüketicilere, ucuza alışveriş yapmanın yollarını aratıyor. Discount marketler ya da toptancı zincir marketleri bu dönemde daha fazla tercih eden tüketiciler, private label ürünlere de yoğun ilgi gösteriyor. Ancak bazı tüketiciler, ucuza alışveriş yapmanın bir diğer yolunu da bulmuş. Son dönemde hem toplu alışveriş hem de ihtiyacı kadar olan alışverişi, gıda halinden yapmaya başlayan tüketiciler, buradan market fiyatlarından yüzde 20 ila 35 arasında değişen oranlarda daha ucuza alışveriş yapabiliyor.

Toplu alışveriş artıyor

Ramî'den Başakşehir'deki dev komplekse 3 ay önce taşınan İstanbul Gıda Toptancılar Çarşısı (İGTOT) esnafı, artık nihai tüketiciden de yoğun ilgi görüyor. Ağırlıklı müşterileri, market, bakkal, fabrikalar ve restoranlar olan çarşı esnafı, son dönemde hızla artan fiyatlar nedeniyle 'ev'lere satışın da arttığını söylüyor.

Gıda ve gıda dışı ürünlerin arzında ve stoklarda neler yaşandığını öğrenmek için geçen hafta İstanbul Gıda Toptancı Tüccarları Derneği (İGTOD) Başkanı Mustafa Karlı'yla sohbet ettim. 3 ay önce yapımı tamamlanan bin 138 dükkanın yer aldığı, Türkiye'nin en büyük kapalı çarşısı olarak faaliyete geçen İstanbul Gıda Toptancılar

Çarşısı'nda (İGTOT), dükkanların yarısının Ocak ayında dolacağını söyleyen Karlı, gıda piyasasında yeterli ürün bulunduğunu ama fiyatların pahalı olduğunu söyledi.

Piyasada dolaşan 'ürün yok' söylemlerinin doğru olmadığına işaret eden Karlı, "Son dönemde marketler, bakkallar, fabrikaların yanı sıra, evler de geliyor. Bir bakıyorsunuz 4-5 bin TL'lik alışveriş yapıyorlar. Bir koli şeker alıyor, 4 tane 5'er litrelik yağ alıyorlar. Her gün gelip alacağıma toptan alırım' diyorlar. Bazı müşteriler, zam gelir endişesiyle çok fazla mal alıyor. Bir anda yığılma olunca da, buradaki dükkanlar eldeki mallarıyla 300 birime satış yapacaklarına, 200 birime satış yapıyorlar. Yani satış yaptığımız nokta sayısı düşüyor. Ama yeni ürün tedarikinde sıkıntı yok. Dediğim gibi ürün var, ama pahalı" diyor. Karlı, nihai tüketiciye yaptıkları satışın 5'er kiloluk, en az 3'er 5'er adetlik olduğu için yine toptan satış kapsamına girdiğini söylüyor.

Alışverişte nakit isteniyor

Çarşıda faaliyet gösteren Gökhan Ticaret'in Satış Sorumlusu Nejdet Yaşar, nihai tüketicinin çarşıya ilgisinin arttığı belirtiyor. Ödemeleri müşterilerden peşin kabul ettiklerini, bunun nedeninin ise bazı bankaların POS geri ödeme sürelerini 30 günden 50 güne çıkarması olduğunu açıklayan Yaşar, "Öte yandan ürün tedarik ettiğimiz bayilere de kısa süre içerisinde ödeme yapmamız gerekiyor. Müşterilerimiz arasına evlerin de girmesinden memnunuz. Çünkü nakite ihtiyacımız var. Ne kadar çok satış yaparsak o kadar iyi" diyor. Çarşıda zeytinyağı satan bir dükkan sahibi ise, nihai tüketicilerin son dönemde sıkça geldiğini belirterek, "Bizde en az 5 kilogramlık yağlar var. Fiyatımız uygun. Tüketicinin ilgisi yüksek. Kimi gelip birkaç tane alıyor, kimi bir tane" diye anlatıyor.

Minimum %20'lik fiyat farkı var

İstanbul Gıda Toptancılar Çarşısı'nda fiyatlar, perakende noktalarına göre ucuz. Oranlar yüzde 20 ila 35 arasında değişiyor. Çarşıda dolaşarak yaptığım fiyat incelemelerinden bazılarını sizinle paylaşmak isterim. Bugün, bilindik zincir marketlerde 32-38 TL arasında satılan bir litrelik ayçiçek yağı, çarşıda 30 TL'den satılıyor.

Örneğin son günlerde sıkça gündeme gelen ünlü bir markanın 32'li tuvalet kağıdının markette 131 TL olan fiyatı, toptancı esnafında 80 TL. Yine ünlü bir markanın çocuk bezinde paket başına 10 TL, ünlü bir markanın şampuanında 12 TL fiyat farkı var. Pazarın bilindik bir markasından süt almak isteyenler, 12 tane 1 litrelik sütün kolisine markette ödeyeceği 141 TL yerine, çarşıda 100 TL ödüyor. Bulaşık makinesi deterjanından, çamaşır deterjanına, havlu kağıttan çamaşır suyuna onlarca kaleme mal satan dükkanlardan, bir kalıp peynir alıp çıkan müşterilerin bile olduğu belirtiliyor. Çarşıda, sürekli fiyat güncellemeleri yapılıyor. İsmi vermek istemeyen bir esnaf, "Dolar attığı zaman tedarikçi hemen fiyat güncelliyor. Biz de artışı fiyatlara yansıtmak durumundayız. Fiyatlar hemen her gün güncelleniyor" diyor.

Perakende satış hacmi ekimde yıllık bazda yüzde 15,2 arttı

Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,2 artış kaydetti.

Türkiye İstatistik Kurumu, ekim ayına ilişkin perakende satış endekslerini açıkladı.

Buna göre, sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, ekimde geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 15,2 yükseldi. Ekimde gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 4,8, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 24,5, otomotiv yakıtı satışları yüzde 6 arttı.

Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi ekimde bir önceki aya göre yüzde 0,9 artış gösterdi. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 0,6, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 1,6 yükselirken, otomotiv yakıtı satışları yüzde 0,8 azaldı.

Perakende ciro

Cari fiyatlarla perakende ciro ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 38,4 artış kaydetti. Bu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 29,1, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 44,5, otomotiv yakıtı satışları yüzde 35,6 yükseliş kaydetti.

Cari fiyatlarla perakende ciro ekimde eylüle göre yüzde 3,5 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 2,4, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 4 ve otomotiv yakıtı satışları yüzde 3,6 yükseldi.

Toplam cirolar geçen yıla göre yüzde 47,5 arttı

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi, ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 47,5 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, ekim ayına ilişkin ciro endekslerini açıkladı. Buna göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış toplam ciro endeksi, ekimde aylık bazda yüzde 6,4 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi, ekimde geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 47,5 yükseldi.

Sanayi ve inşaat endeksleri

Sanayide takvim etkisinden arındırılmış ciro endeksi, ekimde yıllık bazda yüzde 52,8 artış kaydetti. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi ciro endeksi ise ekimde bir önceki aya göre yüzde 7,5 arttı.

İnşaat sektöründe takvim etkisinden arındırılmış ciro endeksi, ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 37,6 artış gösterdi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış inşaat ciro endeksinde bir önceki aya göre yüzde 3,7 yükseliş gerçekleşti.

Ticaret ve hizmet endeksleri

Takvim etkisinden arındırılmış ticaret ciro endeksi, ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 42,1 yükseldi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ticaret ciro endeksi de bir önceki aya göre yüzde 6,4 arttı.

Hizmet sektöründe takvim etkisinden arındırılmış ciro endeksi, ekimde yıllık bazda yüzde 59,4 artış gösterdi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış hizmet ciro endeksi de bir önceki aya göre yüzde 4,8 yükseliş kaydetti.

Cari denge 3,16 milyar dolar fazla verdi

Merkez Bankası, ekim ayına ilişkin Ödemeler Dengesi verilerini açıkladı. Cari denge ekimde 3,16 milyar dolar fazla verirken, 12 aylık cari işlemler açığı 15,4 milyar dolar oldu.

Cari işlemler hesabı, ekim ayında 3,16 milyar dolar fazla verdi. Ekonomistler, 2,5 milyar dolar fazla öngörüyordu. Cari işlemler hesabı Ocak-Ekim döneminde 8.4 milyar dolar açık verirken, 12 aylık dönemde 15,43 milyar dolar açık oluştu.

TCMB verilerine göre; bir önceki yılın ekim ayında 93 milyon ABD doları açık veren cari işlemler hesabı, bu yılın aynı ayında 3.156 milyon ABD doları fazla verdi. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 15.425 milyon ABD doları oldu.

Bu gelişmede, bir önceki yılın aynı döneminde 1.289 milyon ABD doları açık veren ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret dengesinin bu ayda 146 milyon ABD doları fazla vermesi ve hizmetler dengesi kalemi kaynaklı net girişlerin 1.843 milyon ABD doları artarak 3.863 milyon ABD dolarına yükselmesi etkili oldu.

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı, bir önceki yılın Ekim ayında 3.106 milyon ABD doları fazla vermişken, bu ay 7.721 milyon ABD doları fazla verdi.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler bir önceki yılın aynı ayına göre 1.336 milyon ABD doları artarak 3.025 milyon ABD doları olarak gerçekleşti.

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 190 milyon ABD doları artarak 985 milyon ABD doları olarak gerçekleşti.

Bir önceki yılın aynı ayında 29 milyon ABD doları net çıkış kaydeden ikincil gelir dengesi kaleminde, bu ayda 132 milyon ABD doları net giriş gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında 2.2 milyar dolar net çıkış

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 337 milyon ABD doları olarak kaydedildi.

Portföy yatırımları 2.220 milyon ABD doları tutarında net çıkış kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 55 milyon ABD doları ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 400 milyon ABD doları net satış yaptığı görüldü.

Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, bankalar 1.240 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlar altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 806 milyon ABD doları net azalış kaydetti.

Yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları, yabancı para cinsinden 708 milyon ABD doları ve Türk Lirası cinsinden 691 milyon ABD doları net artış olmak üzere toplam 1.399 milyon ABD doları net artış kaydetti.

Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak; bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 575 milyon ABD doları, 61 milyon ABD doları ve 328 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirdi.

Resmi rezervlerde bu ay 1.480 milyon ABD doları net artış gözlemlendi.

Her şeyin ucuzu kuyruk sonunda

Alım gücünün erimesiyle öğünü küçülen yurttaş Et ve Süt Kurumu'nun önünde uzun kuyruklar oluşturuyor. Erkenden kuyruğa girdiğini belirten Kemal Çalkan, "Sürekli makarna, ekmek... 6 aydır et yemiyorum" dedi.

Nisa KÜÇÜK

Döviz kurundaki sert yükseliş halkın alım gücünü iyice düşürürken yaşanan ekonomik kriz yurttaş alternatif yollara itiyor. Et ve Süt Kurumu'nun önünde uzun kuyruklar oluşturan yurttaşlar, beş altı ayda ancak bir kilo et alabildiklerini anlatıyor.

Türk Lirası'ndaki değer kaybıyla birlikte raflardaki ürünlerin fiyatları hızla yükselmeye devam ediyor. Ekonomik krizle birlikte hane halkı gelirleri erimeyi devam ederken yurttaş temel ihtiyaçlarını dahi karşılamakta zorlanıyor. Beslenebilmek için alternatif yollar arayan yurttaş, Et ve Süt Kurumu'nun önünde uzun kuyruklar oluşturuyor.

Ankara Kızılay Et ve Süt Kurumu'nun önünde metrelerce uzunluğunda sıra oluşturan yurttaşlar, sıkıntılarını BirGün'e anlattı. Sabah 09.30'da sıraya girdiğini kaydeden Kemal Çalkan, emekli olduğunu söylüyor. 40 yıl devlet memurluğu yaptığını aktaran Çalkan, "Emekliyim aylık 3 bin 200 TL alıyorum, 700 TL kiraya veriyorum. Aldığım emekli maaşıyla geçinmenin imkânı yok. İş bulsam çalışacağım ama iş de yok. Yaşımdan dolayı da iş vermiyorlar, ben de bu yaştan sonra çalışmak için can atmıyorum ama koşullar ortada" dedi.

1 TL'LİK FARKI KÂR SAYIYOR

Et ve Süt Kurumu'nda fiyatların kasaplara göre ucuz ancak bütçelerine göre yine de pahalı olduğunu ifade eden Çalkan, şunları kaydetti:

“Fiyatlar uçtu gitti. Etin, sütün, yumurtanın tadını unuttuk. Beş altı aydır et yediğim yok. Sürekli makarna, ekmek tüketiyordum ama onlar da aldı başını gitti. Bugün de ‘Kırk yılın başı et yiyelim’ dedim. Onun için de kasaba değil buraya geldim. Burası dışarıdan görece daha ucuz ama bir kilo kıymanın yarısından fazlası yağ, taş çatlasın bir kilo kıymada 300 gram et yok. Ancak yapacak bir şey yok buradan alabiliyorum. Üç tane üründe bir lira farkı kar olarak görüyorum. Ettiğim bir iki liralık kârla belki bir kahveye gidip bir çay içerim, çay içmek bile artık lüks. Dışarıda içeceğin bir çayın dahi hesabını yapar oldum.”

FİYATLAR

	Et ve Süt Kurumu	Market fiyatı
Sığır kıyması	50 TL	86 TL
Tavuk kanadı	32 TL	58 TL
Sığır kuşbaşı	57 TL	109 TL
Kangal sucuk	62 TL	159 TL

ÜÇ AYDA YARIM KİLO ET

Erken saatlerde kurumun önüne geldiğini söyleyen ve emekli olduğunu belirten Sakire Aydemir ise yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

“Eşim de emekli ama aldığımız para yetmiyor. Bir iki gün önce aldığımız şeyi bugün alamıyoruz, fiyatlar her gün değişiyor. Üç ayda iki kişi bir kilo et tüketmiyoruzdur. Her şeyin en ucuzu nerede satılıyor, bu ay nereden kısılim diye düşünüyoruz. Bu yaştan sonra üç ayda bir yediğim yarım kilo kıymadan mutlu olmak çok üzücü.”

ETTE DE KOTA VAR

Ankara’da başka bir şubede çalışan ve ismini vermek istemeyen bir işçi, son yıllarda talebin arttığını söylüyor. Üç yıldır aynı yerde çalıştığını aktaran işçi, “Son bir yılda talep gözle görülür bir şekilde arttı. Kurumu sabah 09.00’da açıyoruz. Daha kurum açılmadan sıra oluşmuş oluyor. Akşam 18.00’da kapatıyoruz ama ürünler öğlen olmadan bitiyor. Et ürünlerinde kişi başına bir ürün kotamız var. Kıymada ise iki paket kotamız var” diye konuştu.

Erdoğan, Kavcıoğlu ve kamu bankalarının müdürleriyle görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu ve kamu bankalarının genel müdürleri ile bir araya geldi. Görüşme beş saatten fazla sürdü, henüz bir açıklama yapılmadı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu ve kamu bankaları genel müdürleriyle bir görüşme yaptı.

Vahdettin Köşkü'nde yapılan toplantı saat 15.00'te başladı. Saat 20.20 sularında bitti.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati de toplantıda katıldı. Toplantıyla ilgili henüz bir açıklama yapılmadı.

Modelin özet: Üretim ve istihdamı korumak

TCMB'nin 18 Kasım'daki ekonomik görünüm raporunu yazan Şefik Çalışkan, "Önerim, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Türkiye'ye giydirilen deli gömleğinin çıkarılması" şeklinde konuştu. Çalışkan, modelini "Parasının Değerini Düşük Tutan Ükelere Karşı Yerli Üretimi ve İstihdamı Koruma Modeli" olarak isimlendirdiğini söyledi.

Siyasiler ve ekonomistler arasında son günlerde elden ele dolaşan ve yoğun şekilde tartışılan. "TCMB 18.11.2021 Toplantısı Sonrası Ekonomik Görünüm" başlıklı raporun sahibi Şefik Çalışkan DÜNYA'ya konuştu. Rapor, iktidarın uygulayacağı ekonomi programının savunusu ve temeli olarak sunuldu. Şefik Çalışkan, ekonomik gelişmeleri düzenli olarak takip edip periyodik raporlar hazırlayıp iş, yönetim ve siyaset dünyasındaki her görüşten insanla yıllardır paylaştığını, raporun doğru zeminde tartışılmadığını, çözüm sunulmadan sadece kategorik itirazlara konu olduğunu belirtti. Çalışkan, önerdiği modele çeşitli adlar takıldığını ancak kendisinin "Parasının Değerini Düşük Tutan Ükelere Karşı Yerli Üretimi ve İstihdamı Koruma Modeli" olarak isimlendirdiğini, benzer politika önerisinin Oktay Yenal, Kemal Kurdaş ve Ege Cansen'in de önerdiğini söyledi.

Şefik Çalışkan, geçmişte şirketlerde profesyonel olarak çalışsa da halen bağımsız çalışan bir kişi. Çalışkan kendisini, "Asıl işim şirket doktorluğu. Bankacılıkta birçok kademe ve özel sektörde üst düzey yöneticilik tecrübelerim var. Ancak yıllardır yaptığım iş, hasta olan şirketleri iyileştirmek. En çok imalat alanındaki şirketlerle ilgileniyorum" sözleriyle tanıttı.

Raporunda sunduğu görüşlerin, banka müfettişliği ve şirket doktorluğu döneminde, sahada gördüğü gerçek sorunlardan ortaya çıktığının altını çizen Şefik Çalışkan, ilk başta şirketlerin kötü yönetildiğini düşündüğünü ancak çok sayıda şirketi incelediğinde hepsinin ortak bir makroekonomik sorundan etkilendiği sonucuna vardığını kaydederek “Bizim imalatçı firmalarımız yıllardır parasının değerini düşük tutan ülkelere yapılan ithal ürünlerle rekabet edemeyip batıp gitmekte. Haydi birkaç firma kötü yönetim yüzünden batsın ama gördüğüm onlarca ve hatta yüzlerce firma sadece bu nedenden dolayı battı” dedi.

Şefik Çalışkan, tespit ettiği yıkıcı makroekonomik mekanizmanın yeni olmadığını, Türkiye’nin Sovyet tehdidi altında, Batı dünyasına entegre olmasıyla savaşla yıkılan Avrupa’nın sorunlarını çözmede kaynak ülke olarak yönlendirildiğini; önce gıda tedarikçisi, sonrasında madencilik-hammadde kaynağı, insan gücü kaynağı ve nihayet sıcak para ile finansal olarak bağımlı, ürünler için de ticari pazar haline getirildiğini ileri sürdü. Bütün bu süreç boyunca, zirai ya da hammadde üretim teknolojisi ve nihayetinde makine vb. katma değerli ürün üretiminin engellendiğini söyleyen Çalışkan, “Her ne hikmetse ülkemizdeki tüm ağır sanayi tesisleri de düşman bilinen Sovyetler tarafından kurulmuştur” dedi.

Kısa vadeli sorunlar ve çözüm önerileri

“Rapor gündeme oturduğundan beri herkes bu işin nasıl olmayacağını anlatıyor. İyi ya, o sorunlar, politika uygulamamak için mazeret olmamalı, tam tersi yol işareti olmalı” diyen Şefik Çalışkan, stratejinin değişmesiyle ortaya çıkacak kısa vadeli sorunların farkında olduğunu altını çizdi.

Değiştirilen modelin ilk başta kurları artıracaklarını, enflasyonun da yükseleceğini belirten Şefik Çalışkan, bununla mücadele için mevcut yaklaşımın bütçe açığının düşürülmesi olduğunu ancak Türkiye’nin bütçesindeki ana sorunun açık seviyesi değil, bütçe gelirlerinin niteliğinden kaynaklandığını vurguladı. Çalışkan, “Stratejik hedef, istihdamı artırmak ve enflasyonu kalıcı şekilde düşürmektir. Taktik hedef, bütçe ve dış borç için 200 milyar TL’lik faizi ödemek ve bunun kadar da döviz likitidesi üretmektir. Bütçe, zaten faizlerin yüzde 50-60’ını ödeyecek şekilde faiz dışı fazla vermektedir. Talep yönlü enflasyona kesin ve kısa zamanda darbeyi vurmak için faiz dışı fazlanın artırılması gerekir. Bunun için bütçe gelirleri artırılırken giderlerin de kısılması stratejiye uygun bir taktik hamle olacaktır. Maliyet yönlü enflasyonu kesin ve kısa sürede bitirmek için de cari fazla verilmesi gerekir.

Ekonomideki dolarizasyonun zarar verici düzeyde olduğunu belirten Şefik Çalışkan, bunun telafisi için dövize dönen mevduatın ihracatı destekleme araçlarında kullanılması, ihracatçı firmalar üzerinden nakit yaratılması, swap vb. uygulamalarla iç piyasada kullanılmaması gerektiğini savundu.

İnsanların güveni kritik

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı bu strateji değişikliğini gerçekleştirebilir iradede gördüğünü ve ekonomimize giydirilen bu deli gömleğini çıkaracağını inandığını söyleyen Şefik Çalışkan, mevcut şartlar altında en zayıf noktanın başta iş insanları olmak üzere toplumun bu değişikliğe inanması olduğunu kaydetti. Çalışkan, Türkiye'deki tüm siyasi partilerin er geç bu politikayı zorunlu olarak uygulamak ve savunmak zorunda kalacağını; hızlı politika değişimleriyle yapılacak müdahalelerin Haziran 2022'ye kadar olumlu sonuçlarının görüleceğini savundu.

"Düşük faizle doların değerlenecek olması sıcak parayı uzak tutacak"

Şefik Çalışkan, temel strateji değişikliğinin yüksek faiz, değerli TL ile "sıcak para" finansmanına son verilmesi olduğunu; böylece değerli TL'nin yarattığı ithalat baskısı ve turizmdeki gelirlerin düşüklüğüne bağlı olarak cari işlemler açığının azaltılması, hatta önlenmesi olduğunu vurguladı. Bunun yerli imalat sanayiini geliştireceğini, istihdamda artışı sağlayacağını ve TL'nin seviyesinin ihracatı destekleyeceğini söyleyen Çalışkan, bu modelin yıllardır başta Japonya, son 30 yılda da Çin olmak üzere çok sayıda ülke tarafından kullanıldığını söyledi. Çalışkan, bu modele geçiş için Türkiye'nin yeterli deneyimi olduğunu, yeterli iç tasarruf imkanlarının bulunduğunu vurgularken, "Düşük faizle doların değerlenecek olması, sıcak parayı ülkemizden uzak tutacak ve o ülke pazarlarında rekabet şansımızı artıracaktır. Telaşa kapılacak hiçbir durum olmadığı gibi yıldızımızın parlayacağı çok güzel gelişmeler var. Telaşa kapılanlar, eski alışkanlıklarından dolayı bakış açısının yanlış olduğunun farkında değiller. Vatandaşımız korkmasın. Sadece düşük kur yüksek faiz ile felç olmuş ekonomimiz, 19 yılda yapılan yatırımlarla artık titreyerek kendine gelmektedir" diye konuştu.

"Kredi kartları kullanılarak iç varlıklara dayalı para yaratılmalı"

Türkiye'nin mevcut imalat sanayii yatırımlarının ihracattaki artışı kalıcı hale getirme için yeterli olduğunu savunan Şefik Çalışkan, bunun istikrarlı bir istihdam ve şirketler için düzenli bir gelir yaratacağı görüşünü belirtti. IMF programlarında olduğu gibi bu defa sıcak paracıların değil yabancı para tutan vatandaşlarımızın servetlerinin kur artışı ile enflasyon arasındaki fark kadar yüksek olacağını anlatan Çalışkan, bu artışın tüketim malı ithalatına gidişi ÖTV ile engellenerek iç tüketime yönlendirilmesi gerektiğini kaydetti. Merkez Bankası politikası olarak yine kısa vadede ihracatı desteklemek için reeskont kredisi ve esnafın ve halkın rahatlaması için de kredi kartlarının kullanılarak iç varlıklara dayalı para yaratmayı öneren Çalışkan, sıcak para ve hazine kağıtları karşılığı TL yaratmanın son bulması ve yüksek maliyetli bu TL yaratmanın bankaların da aracılığıyla piyasaya daha fazla faizle ulaştığını hatırlatarak, ihracata dayalı üretim ile gerçek iç tüketime bağlı evraklara dayanan iç varlıklarla para yaratmanın üretim ve istihdamı artıracığını söyledi.

İlk 11 ayda 81 ilin 77'sinde ihracat arttı

Türkiye genelinde, 2021 yılı Ocak-kasım döneminde 77 il ihracatını artırdı. Bu dönemde en yüksek ihracatı 80,2 milyar dolarla İstanbul gerçekleştirirken, İstanbul'u, 15,6 milyar dolar ile Kocaeli, 13,6 milyar dolar ile Bursa ve 11,1 milyar dolar ile İzmir takip etti.

Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin (TİM) verilerine göre, Türkiye'nin 2021 yılı Ocak-Kasım dönemi ihracatı yıllık bazda yüzde 34 artışla 203,1 milyar dolara ulaştı. Bu dönemde iller bazında yapılan ihracat ise (serbest bölgelerden yapılan ihracat hariç) yüzde 32,89 artarak 185 milyar 972 milyon dolar oldu. İlk 11 ayda ülke genelindeki 81 ilden 77'sinde ihracat artarken, 4 kentte geriledi.

Ocak-kasım döneminde en yüksek ihracatı 80,2 milyar dolarla İstanbul yaparken, onu 15,6 milyar dolarla Kocaeli, 13,6 milyar dolarla Bursa, 11,1 milyar dolarla İzmir, 9,1 milyar dolarla Gaziantep, 8,4 milyar dolarla Ankara, 4,7 milyar dolarla Manisa izledi.

Sakarya 4,6 milyar dolar, Denizli 4,1 milyar dolar, Hatay 3,5 milyar dolar, Konya 2,7 milyar dolar, Kayseri 2,6 milyar dolar, Mersin 2,3 milyar dolar, Adana 2,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Söz konusu dönemde sadece iki kentin ihracatı 1 milyon doların altında kaldı. Bayburt'tan 44,5 bin dolar, Tunceli'den 325 bin dolar ihracat yapıldı.

Bayburt'ta ihracat, yüzde 2.366 arttı

Yılın 11 ayında 1 milyar dolar ve üzerinde ihracat gerçekleştiren 20 kent arasında en yüksek artış yüzde 74,8 ile Samsun'da gerçekleşti. Bu kentten yapılan ihracat 1 milyar 136 milyon dolara ulaştı.

En çok ihracat yapan kentler listesinde yüksek artış gösteren iller arasında Samsun'u yüzde 64,3 ile Kahramanmaraş, yüzde 63,1 ile Hatay, yüzde 43,7 ile Denizli, yüzde 43,65 ile Kocaeli, yüzde 41,6 ile Kayseri takip etti.

Konya'nın ihracatı yüzde 39,1, Tekirdağ'ın yüzde 38,8, Adana'nın yüzde 34,8, İstanbul'un yüzde 33,4, Antalya'nın yüzde 30,1, Gaziantep'in yüzde 19,45 artış gösterdi.

Söz konusu dönemde tüm iller arasında ise ihracatını en çok artıran il yüzde 2.366 ile Bayburt oldu. Onu yüzde 241 ile Çorum, yüzde 107 ile Elazığ, yüzde 105,7 ile Yalova izledi.

İhracat artışı Osmaniye'de yüzde 104,5, Nevşehir'de yüzde 93,9, Karabük'te yüzde 86,4, Zonguldak'ta yüzde 85,3 olarak gerçekleşti.

Kilis'in ihracatı yüzde 78, Kırıkkale'nin yüzde 77,8, Gümüşhane'nin yüzde 73,4, Bitlis'in yüzde 65,6, Aksaray'ın yüzde 56,4 Tunceli'nin yüzde 56,2, Hakkari'nin yüzde 54,2, Yozgat'ın yüzde 54, Amasya'nın yüzde 53,7, Burdur'un yüzde 53,6, Uşak'ın yüzde 52,2 arttı.

Sadece 4 ilde ihracat geriledi

Ocak-kasım döneminde sadece 4 ilin ihracatında düşüş görüldü. Bu alanda başı yüzde 42,5'lik gerilemeyle Muş çekti.

Onu yüzde 9,2 ile Erzurum, yüzde 4,1 ile Sivas, yüzde 1,32 ile Artvin takip etti. Bartın'ın ihracatı ise sadece yüzde 0,48'lik artış gösterdi.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplanamadı

Asgari ücretle ilgili dün yapılacağı belirtilen toplantı başlamadı. Türk-İş Sekreteri Nazmi Irgat komisyon toplantısının ne zaman başlayacağına dair bilgisi olmadığını bildirdi.

Milyonların gözü 2022 yılının asgari ücretini belirleyecek komisyon toplantısındanayken bugün yapılacağı belirtilen toplantı hâlâ başlamış değil.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işçi tarafını temsil eden Türk-İş Sekreteri Nazmi Irgat komisyon toplantısının ne zaman başlayacağına dair bilgisi olmadığı belirterek “Hâlâ haber gelmiş değil. Çağrılmayı bekliyoruz” dedi.

Komisyon toplantısının yarına ertelenebileceği aktaran Irgat, “Yarına ertelenecekse de kaçta toplanacağız, bilmiyoruz” diye konuştu.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu ilk toplantısını 1 Aralık'ta gerçekleştirdi. Bugün yapılması planlanan 4'üncü ve son toplantıda 2022 asgari ücretinin belirlenmesi bekleniyordu.

Çalışma Bakanı Vedat Bilgin, asgari ücretin enflasyon üzerinde artırılacağını aktarsa da işçi tarafı Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı yüzde 21'lik enflasyonu gerçekçi bulunmuyor.

Türk-İş 4 bin liranın kırmızı çizgi olduğunu belirtiyor. Komisyonda temsiliyet hakkı tanınmayan DİSK ise asgari ücretin net 5 bin 200 lira olmasını talep ediyor.

Yumurtanın maliyeti, fiyatı ve geleceği

Ali Ekber YILDIRIM

14 Aralık 2021 Salı

Son dönemde fiyatı en çok konuşulan gıda ürünlerinden birisi yumurta. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı Kasım ayı tüketici fiyat endeksinde de yüzde 9,48 oranında artışla fiyatı en çok artan ürünler arasında. Yumurtanın fiyatı neden arttı? Üretim maliyeti ve üreticinin satış fiyatı ne oldu? Yumurta üretiminin geleceği ve daha birçok konuda bilgi sahibi olmak ve aynı zamanda görüşlerimizi anlatmak üzere 9-12 Aralık 2021 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 5. Yumurta Zirvesi'ndeydik.

Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (YUM-BİR) tarafından düzenlenen zirveyi Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Yunus Kılıç, Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Başkanı Ülkü Karakuş baştan sona izledi, konuşmalarıyla katkıda bulundu. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bütçe görüşmelerinden sonra 11 Aralık'ta zirveye katıldı ve sektöre yem desteğinin devam edeceğini belirterek moral verdi.

DÜNYA Gazetesi'nin medya sponsoru olduğu 5. Yumurta Zirvesi süresince YUMBİR Başkanı İbrahim Afyon, yönetim kurulu üyeleri, yumurta üreticileri, sektöre yem, civciv ve diğer girdileri temin eden sektör temsilcileri ile üniversitelerden katılan bilim insanları, veteriner hekim ve bakanlık temsilcileri ile yumurtayı konuştuk.

Hepsini ayrı ayrı yazmam elbette mümkün değil. Ancak, yumurta sektöründe merak edilen konuları ana hatlarıyla paylaşmak isterim.

Yumurta üretimine doğrudan bir destek yok

1-Türkiye'de hayvancılık denildiğinde ilk olarak sığır akla gelir. Hayvancılık politikası da buna göre belirlenip uygulanıyor. Sonra koyun ve keçi, sonra kanatlı sektörü. En son akla gelen ise yumurta tavukçuluğu. Bu nedenle hayvancılığın diğer alanlarında üreticilere yönelik iyi kötü bir destek var. Tavukçulukta üretime doğrudan bir destek yok.

2- Sığır, manda, koyun, keçi yetiştiriciliği yapanlar aynı zamanda bitkisel üretim de yapıyor. Çiftçilik yapıyor. Yumurta üreticilerinin çok büyük bölümü çiftçi değil, sanayici değil, tüccar değil. Bu nedenle bakanlık nezdinde veya bürokrasiye derdini anlatırken genelde gücünü gösteremiyor. Tarım Bakanlığı'nın onayı ile 2006 yılında ülke genelinde kurulan 400'ün üzerinde üyesi olan 12 yumurta üreticileri birliğinin oluşturduğu Yumurta Üreticileri Merkez Birliği sektörü temsil ediyor.

Yumurta yem paritesi; 1 yumurta/200 gram yem

3- Yumurta da çok dillendirilmeyen ancak çığ sütteki süt yem paritesi gibi, yumurta yem paritesi de var. Sütte nasıl ki 1 litre çığ süt ile en az 1.3 kilo yem alınması parite olarak kabul ediliyorsa, yumurtada da 1 yumurta ile 200 gram yem alınabilmesi gerekiyor. Kırmızı ette bu parite 1 kilo karkas etle 22 kilo yem alınması, tavukçulukta ise 1 kilo tavuk eti ile 4 kilo yem alınmasıdır. Yani yumurtanın fiyatı konuşulurken şuna dikkat edilmesi gerekiyor. Üreticinin sattığı 1 yumurtanın üretim maliyeti 200 gram yeme eşit.

4- Birçok üründe olduğu gibi yumurta üretiminde de geçen yıla göre maliyetlerde çok büyük artış var. Yumurta üretimi için üreticilerin aldığı civcivin tanesi geçen sene 2.2 liraydı bugün 6 lira. Ayrıca, artan aşı ve ilaç fiyatlarını da bu maliyete eklemek gerekiyor. Yumurtanın konulduğu ambalaj yani viyolün 250'lik paketi geçen yıl 90 liraydı, bu sene 215 lira. Yumurta başına 10 kuruş demek. Yumurtanın markete, satış yerlerine gönderilerken konulduğu box (12 X 30'luk koli) geçen sene 11 liraydı bu sene 32 lira. Nakliye, işçilik, yem ve diğer maliyetleri hesaba katınca 1 adet orta boy yumurtanın maliyeti 1 lira 7 kuruş civarında. Fakat üreticiler bunu 1 liranın altında satmak zorunda kalıyor. Civciv dolarla alınıyor, yem dolarla alınıyor yumurta Türk Lirası ile satılıyor. En büyük handikap bu.

5- Türkiye'nin en büyük kuluçkalık yumurta ve civciv tedarikçilerinden Garanti Tavukçuluk'un iki ortağı Ömür Oral ve Melih Camcı, tavuk civciv anacının 0 4.4 Euro yumurta tavuğu anacının ise 7-8 dolara ithal edildiğini söylüyor. Özellikle enerji ve işletme maliyetlerinin yüksek olduğunu bunun da fiyatlara yansıdığı ifade ediliyor.

Fiyatı üretici değil, market, toptancı ve ithalatçı belirliyor

6- Yumurta tavukçuluğunda yem olarak ağırlıklı olarak hububat ürünleri kullanılıyor. Mısır başta olmak üzere, buğday, arpa, kepek ve ayçiçeği küspesi kullanılıyor. Bu ürünlerdeki her fiyat artışı yem maliyetini ve yumurtanın üretim maliyetini artırıyor. Toprak mahsulleri Ofisi yem sanayicilerine, üreticilere olduğu gibi yumurta üreticilerine de uygun fiyata arpa ve mısır satışı yapıyor. Üreticiler bu desteğin yeni hasat dönemine kadar devam etmesini istiyor.

7- Yumurtanın fiyatını üretici değil, marketler, toptancılar ve Türkiye'den yumurta ithal eden ithalatçılar belirliyor. Birçok üretici fiyatı bilmeden yumurtayı İstanbul'daki toptancıya gönderiyor. Fiyat orada belirleniyor. En çok şikayet edilen ise marketler. Üreticileri bir birine kırdırarak düşük fiyattan alım yaptıkları iddia ediliyor.

Kamuoyundaki adıyla 3 harfli zincir marketler, üreticinin yumurtayı elinde uzun süre tutamayacağını bilerek üreticileri adeta birbiriyle yarıştırmak düşük fiyatla yumurta alıyor. Piyasanın da düşük oluşmasını sağlıyor. Ama kendileri düşük fiyatla satmıyor. Arz fazlası olması ve üreticinin yumurtayı elinde tutamaması, stoklayamaması nedeniyle marketin verdiği fiyata satmak zorunda kalıyor.

Üretim planlaması yapılamıyor

8- Birçok üründe olduğu gibi yumurtada da en önemli sorun üretimdeki planlama eksikliği. Özellikle üretim izni çok kolay verildiği için ihracat da olsa, iç piyasada tüketim de artsa hep bir üretim fazlası oluyor. Dolayısıyla bu da sektörde ciddi olarak üreticilerin fiyat belirlemesini engellediği gibi çoğu zaman zarar etmesine de neden olabiliyor. Sektöre giren ise çok kolay çıkamıyor. Sektöre girdiğinde büyük bir finansman ve maliyet altına giriyor, borçlanıyor. Bu nedenle sektörden çıkması çok zor. Sektör temsilcilerine göre, yumurta üretimindeki planlama yatırımların engellenmesi ile değil damızlık civciv üzerinden yapılabilir. Damızlık civciv ihtiyacının yüzde 100'ü ithalatla karşılanıyor. Yani damızlık ithalatı ile üretim planlaması yapılabilir.

9- Ülkemizde yumurta, dört ayrı metotla üretiliyor; organik, serbest gezen, kapalı ortamda gezen, ve kafes yumurta tavukçuluğu. Türkiye'deki yumurta üretimi kapasitesinin yüzde 95,7'sini kapalı ticari yumurta işletmeleri oluşturuyor. Tahminlere göre, Türkiye'de 110 milyon yumurta tavuğu var. Günlük yumurta üretim adedi ise 85-90 milyon adet civarında.

10- Türkiye'de kişi başına yumurta üretimi 235 adet. Kişi başına tüketim ise 200 adet. Kalan 35 adet ise ihracata gidiyor.

Yumurta en ucuz protein kaynağı

11- Kırmızı et, beyaz et ve diğer protein kaynakları ile karşılaştırıldığında yumurta, en ucuz protein kaynağı olarak tanımlanıyor. Bitkisel protein kaynağı olarak bilinen bakliyat ürünlerine göre de ucuz. Şu anda 1 kilo yumurta 16 lira, 1 kilo kuru fasulye 19 lira.

12- Yumurtaya hem katma değer kazandıracak hem de raf ömrünü uzatacak yumurta tozu üretimi yıllardır gündemde. Pastörize sıvı yumurta üretimi ile sektörde ön plana çıkan Anako Yumurta AŞ, Afyon'da yumurta tozu üzerine önemli bir yatırım yapıyor. 2022'de üretime geçmesi beklenen yatırımda Hollandalı bir firmanın yüzde 30 ortaklığı var. Hollandalı ortak, 5 yıllık üretimin tamamını satın alma garantisi vermiş. Yumurta tozunun tonu 5 bin Euro civarında olduğu düşünüldüğünde katma değerli ürünlere yönelmenin önemi de görülüyor. Bu konuda yeni yatırımlar da gündemde.

Ödemelerde yasaya uyulmuyor

13- Yumurta üreticileri ürettikleri yumurtanın büyük bölümünü zincir marketlere satıyor. Bu marketlerden alacaklarını 60 gün 75 gün 90 günlük vadelerde ancak

tahsil edebiliyorlar. Yumurtanın raf ömrü maksimum 30 gün olduğu dikkate alındığında Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 7. maddesinde yer alan "Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; alacaklı üretici veya tedarikçinin küçük işletme, borçlunun ise büyük ölçekli işletme olduğu hâllerde teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez " hükmünün uygulanması ve üreticilere 30 gün içinde ödeme yapılması gerekiyor.

Fiyatlar son 3 ayda fırladı

14- En çok merak edilen yumurta fiyatlarına gelince, 2021 yılına tanesi yaklaşık 55 kuruş üretici satış fiyatıyla başlayan yumurtada, temmuz ayı başında 44 kuruşa kadar düştü. Bu nedenle yılbaşından ağustos ayına kadar yaklaşık 7 aylık süre zarfında sektör sürekli zarar ettiğini ifade ediyor. Ağustos sonrasında yumurta maliyetleri ile satış fiyatı denk hale gelmeye başladı. Bu 8 aylık süreçte yumurta fiyatı üreticide yüzde 1,5 artış kaydetti. Temmuz'dan Eylül'e kadar olan süreçte fiyatlar deyim yerindeyse fırladı. Yaklaşık yüzde 65'lik fiyat artışı dikkatleri yumurtanın üzerine çekti. Üreticiler, biz zarar ederken kimseden ses çıkmıyordu, fiyatlar birden artınca gıda fiyatlarındaki artışın tek suçlusu yumurtacılarımı gibi yansıtıldığını ifade ediyor. Tabii ki dünyanın her yerinde fiyat artışları daha çok haber oluyor. Fiyatlar düşünce kimse ilgilenmiyor. Tarım yazan bir gazeteci olarak üretici zarar ettiğinde de bunu dile getiriyoruz.

Özetle, yumurta sektöründe yaşananlara bakılırsa ve yem başta olmak üzere girdi fiyatları artmaya devam ederse yumurta fiyatları da buna paralel olarak artacaktır. Fiyatları kontrol etmek için üreticiye yem desteği veya doğrudan bir destek sağlanmalı. Üretici fiyatı ile özellikle marketlerin satış fiyatı arasındaki yüksek marjın düşürülmesi ve tüketicinin daha uygun fiyata yumurta tüketmesi ise hükümetin görevi. Yumurta ile ilgili gelişmeleri daha sonraki yazılarımızda da dile getireceğiz.

Tezata bakın; rekor cari fazla açıklanan gün TL dibe oturdu!

Alaattin AKTAŞ

14 Aralık 2021 Salı

✓ Türkiye ekimde aylık bazda şimdiye kadarki en yüksek ikinci cari fazlayı verdi; ama ne yaman çelişki ki bu fazlanın açıklandığı saatlerde TL değer kaybı rekoru kırıyordu.

✓ Cari fazlanın da "faiz indirimi-kur artışı-dış ticarette iyileşme" üçgeniyle pek ilgisi yoktu. Ekim ayında fazla verilmesini sağlayan çok yüksek gelen turizm geliri oldu.

Çelişkinin ancak bu kadarı olur! Türkiye Cumhuriyeti tarihinin ikinci en yüksek cari fazlasının verildiği gün, Türk Lirası'nın değeri dip yaptı.

Merkez Bankası verilerine göre cari işlemler dengesinde ekim ayında 3 milyar 156 milyon dolar fazla verildi. Bu, 2018 yılının ekim ayındaki 3 milyar 778 milyon dolarlık tutardan sonraki en yüksek fazlaya işaret ediyor.

Gerçi ekim ayındaki cari fazla dış ticaret fazlasından değil, çok yüksek gerçekleşen turizm gelirinden kaynaklandı; ama olsun. Fazla fazladır! Ekim ayının dış ticaret fazlası ödemeler dengesindeki tanıma göre 146 milyon dolar. Net turizm geliri ise 3 milyar 25 milyon doları buldu.

Ama doğrusu şimdi kafalar biraz karıştı...

Her ne kadar bu henüz ekim verisi ve kur artışı öyle çok yoğun hissedilmemişse de kurdaki hareketlenmenin dış ticarete etkisi anlaşılan umulan ölçüde olmayacak. Kur arttı diye ne ihracat tırmanışa geçecek, ne ithalat dibe oturacak. Bu arada yeri gelmişken hatırlatalım; ekim ayının ortalama dolar kuru 9.14 düzeyindeydi. Hayır hayır, yanlış yazmadık, dün bir ara 15'e doğru yol alan, daha sonra Merkez Bankası'nın müdahalesiyle gerileyen dolar yanıtı masın, ekimdeki ortalama 9.14'tü. Nasıl hızlı yol aldığımıza(!) bakar mısınız...

Asıl kafa karışıklığına yol açan durum ise, kur artışının dış ticareti ne ölçüde olumlu etkileyeceğinden çok nihai amaca ulaşıp ulaşılamayacağı ve daha da önemlisi ulaşılabilecekse bile bunun ne zaman gerçekleşeceği.

Nihai amaç tabii ki fiyat artışını yavaşlatmak... Bunu sağlamak için biraz karmaşık bir yol izliyoruz.

Biz faizi fiyat artışının nedeni olarak gördüğümüz için düşürdüğümüzü söylüyoruz söylemesine ama zihinlerin gerisinde yatan amacın kurun yükselmesini sağlamak olduğu ortada.

Peki faiz düşürülünce kur fırlayıp gitmedi mi, gitti.

Kurun yükselmesinin nimeti olarak cari fazla vereceğimiz söyleniyordu, işte bu da oldu. Hem de ne fazla... Gümüş madalyalı.

Meyve ne zaman yenecek?

Yokuşu ikına sıkına çıktık.

Bir dizi bedel ödedik, ödemeye de devam ediyoruz.

Söylenen amaç kısmen gerçekleşti:

“Düşük faiz - yüksek kur - cari fazla.”

Gerçi düşük faiz sayesinde yatırımların artacağını da bekliyoruz ama o yüksek kur yok mu yüksek kur; girişimcide yatırım yapma hevesi ve mecali bırakmıyor. Yine aynı örneği vereceğiz; faiz düştü diye girişilecek yatırım hamlesinin sonuçları, kur artışı olmasa bile, öyle üç beş ayda alınabilir mi? Bu kadar kısa sürede değil koskoca yatırımları gerçekleştirmek, sıradan konut inşaatını bile bitiremezsiniz. Yok eğer yatırımdan kastettiğimiz, mevcutların yabancılar tarafından alınmasıysa o başka!

Dolayısıyla bu yatırım basamağını atlayarak devam edelim. Şimdi sırada o zorlanarak tırmandığımız tepedeki meyveyi yemek var:

“Cari fazla sayesinde bollaşacak döviz-gerileyecek kur-düşecek enflasyon.”

Kağıt üstünde bunların hepsi iyi gibi görünüyor ama ortada yenilecek bir meyve yok ki. Yoksa tam tersine tepeye tırmanıp şimdi orada bir de tipiye tutulup donup kalmak mı var?

Cari fazla verdik, hem de şimdiye kadarki en yüksek aylık fazla... Ama dövizin ne bollaştığı, ne ucuzladığı, buna bağlı olarak da fiyatların ne gerilediği var.

Şu söyleniyorsa eğer, «Dur bakalım, bu söylediklerin olacak da zamanla olacak»; o zaman da “Peki ne zaman” diye sorma hakkımız doğuyor.

Türk tipi başkanlık sistemi olur da Türk tipi ekonomik model olmaz mı?

Zorlaya zorlaya bir takım icatlar yapıyor ama bunları bir türlü başka ülkelere kabul ettiremiyor, benimsetemiyoruz.

Geçtiğimiz yıllarda Türk tipi başkanlık sistemine geçtik. Hala dünyada bir tek bizde var. Benzerleri olsa da bizdeki tek.

Şimdi de Türk tipi ekonomik model uygulamaya başladık...

Faizi düşür, kur artsın; sonra kur artmasın diye üstelik sana ait olmayan, kasanda emaneten tuttuğun döviz sat!

Bunu bir kere yaptık, iki kere yaptık; döviz geriletemediğimiz gibi artışını da durduramadık. Dün bir kez daha denedik ve öyle görünüyor ki denemeye devam edeceğiz.

Peki hiç kimsenin aklına “Acaba izlediğimiz yöntem yanlış olabilir mi” sorusu gelmez mi? Görünüşe göre gelmiyor.

Aslında eminiz geliyordur da, bu soruyu soranlar düşüncelerini ya dile getiremiyor ya da kuşkuvarını ifade etseler bile bu dikkate alınmıyor.

Yoksa koskoca Türkiye’de bu uygulamanın yanlışlığını görebilecek siyasetçi ve bürokrat olmaz olur mu?

Bir Merkez Bankası düşünün ki bir eliyle ulusal paranın diğer paralara karşı olan değerini düşünüyor, diğer eliyle de ulusal paranın değerini artırmaya çalışıyor.

İşte bunun adı olsa olsa “Türk tipi ekonomik model” olur!

Abdulkadir Selvi

Nureddin Nebati başaracağına inanıyor

14 Aralık 2021

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ekonomi zirvesiyle toplantı yapmasından önceydi. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati aradı. Sesi iyi geliyordu. "Nasılsınız?" diye sorduğumda "Enerji doluyum" diye yanıt verdi. Hazine ve Maliye Bakanı ile yaptığımız görüşmeyi kendisinden izin almadığım için yazmayacağım ama Nureddin Nebati'yi kararlı ve başarılı olacağı konusunda inançlı gördüm. Konuşmamız sürecinde birkaç kez "Başaracağız" derken samimiydi.

Nureddin Nebati, bütçe görüşmeleri sırasında iktidarı ve muhalefeti kucaklayan bir konuşma yaptı. Hazine ve Maliye Bakanı'nın bu tarzı, siyasette karşılık buldu.

Ekonomi yönetiminin yarısı doğru kararlar almaksa yarısı da diyalog ve güven iklimini tesis etmek. **Nureddin Nebati** bunu çok doğal olarak yapıyor. Zaten yapmacık olsa samimi bulunmaz. Hafta sonu iş dünyasının temsilcileriyle bir araya gelmişti. Toplantının çok verimli geçtiğini söyledi. **Nureddin Nebati**, diyalog ve müzakereyi bir yönetim şekli olarak düşünüyor. Ekonominin iletişimine önem veriyor. Yönetimden ziyade, yönetişim tanımını tercih ediyor. Liyakat ve ehliyete göre tüm kesimlere açık. Önümüzdeki hafta bankacılarla bir araya gelecek. Ondan sonra ekonomiyle ilgili temayüz etmiş akademisyenlerle görüşecek. Ardından ekonomi yönetimi ve gazetecilerle bir araya gelmeyi planlıyor.

PİYASALARA GÜVEN

Hazine ve Maliye Bakanı **Nureddin Nebati**, düşük faiz ve yüksek büyümeye dayalı üretim ekonomisinin doğru olduğuna inanıyor. Piyasadaki dalgalanmaları dikkatle takip ediyor ama yeni ekonomi politikalarının başarılı olacağından kuşkusu yok. Tabii bakan önce kendisi inanmalı ki toplumu inandırabilsin. **Demirel**, 1991 yılında DYP-SHP koalisyon hükümetini kurduğunda bakanlara, "Önce siz kendinize inanın ki millet size inansın. Önce siz kendinize güvenin ki millet size güvensin" demişti. Ancak yeni ekonomi politikalarının başarılı olmasının bir şartının da piyasalara güven

vermekten ve iktidarı ve muhalefeti ile her kesimi kucaklayan bir yaklaşımdan geçtiğinin farkında.

O nedenle **Nureddin Nebati** hakkında karar vermeden önce, **Nureddin Nebati**'yi izleyin derim. **Nureddin Nebati**'yi değerlendirmeden önce bir süre kredi verin diye de eklerim.

SOSYAL MEDYA VE 2023 SEÇİMLERİ

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, İletişim Zirvesi'nde yayınlanan video mesajında, sosyal medyanın bir ulusal güvenlik sorunu haline geldiğini söyleyip, "Sosyal medya, günümüz demokrasisi için ana tehdit kaynaklarından birine dönüşmüştür" deyince Meclis'in yolunu tuttum.

Çünkü AK Parti Grup Başkanvekili Mahir Ünal'ın başkanlığında yapılan bir sosyal medya düzenlemesi vardı. Akıbeti ne oldu? Ne getiriyor, ne zaman çıkar sorularının peşine düştüm.

Meclis Dijital Mecraları Araştırma Komisyonu Başkanı Hüseyin Yayman'ı ziyaret ettim. İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un da çok emek verdiği sosyal medya düzenlemesi üzerindeki çalışmalar tamamlanmış. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başkanlığında yapılacak toplantıda son şekli verilecek.

SOSYAL MEDYA DÜZENLEMESİNİN İLKELERİ

Sosyal medya düzenlemesi 4 temel esas üzerine oturuyor:

- 1- Kişisel verilerin korunması.
- 2- Yerli ve milli yazılımın sağlanması.
- 3- Dijital ağ temsilciliklerinin kurulması.
- 4- Dünyayı tehdit eden dezenformasyonla mücadele.

CİDDİ SORUN DEZENFORMASYON

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Dezenformasyon sadece bir milli güvenlik meselesi olmanın ötesine geçerek, küresel bir güvenlik sorunu haline almıştır” demişti.

Hüseyin Yayman, “Sayın Cumhurbaşkanımızın işaret ettiği gibi, dezenformasyon sadece bizim problemimiz değildir. Dezenformasyon konusu dünyanın bir milli güvenlik meselesidir. Günümüzde dezenformasyon sorunu, global bir güvenlik sorunu haline gelmiştir” diye konuştu.

Yayman’a yasa taslağının son durumunu sordum.

“İçeriği hakkında bilgi vermeye mezon değilim” dedi. Sosyal medya düzenlemesinin sadece AK Parti’nin talebinin olmadığına altını çizdi. “Meclis’te temsil edilen bütün partilerin dezenformasyonu önleyecek bir yasanın çıkarılması konusunda bir talebi var. Halkımızın da talebi var. Siyaset, halkın taleplerine duyarsız kalamaz. Meclis’in bu talebe olumlu karşılık vereceğini düşünüyorum” dedi.

MUHALEFETİN SANSÜR KAYGISI

Sosyal medya düzenlemesine ilişkin olarak muhalefetin bazı çekinceleri var. Yasa taslağına son şeklini vermeden önce bunların dikkate alınmasında yarar var. Muhalefet, sosyal medya düzenlemesi adı altında özgürlüklerin kısıtlanacağını ve sansür getirileceğini düşünüyor. Sosyal medyaya kısıtlamalar getirileceği kaygısını taşıyor. Dijital Mecralar Komisyonu Başkanı Yayman’a bu konuyu sordum. Sosyal medya üzerinden dezenformasyon yapıldığını konuşuyorduk. Hüseyin Yayman, “Tam bu da bir dezenformasyon konusudur” diye itiraz etti. Dezenformasyon, mezenformasyon... Muhalefet böyle bir kaygı taşıyorsa dikkate almakta yarar var. Hüseyin Yayman da ona itiraz etmiyor. “Komisyonumuz hem özgürlükleri koruyan hem de milli güvenliği koruyacak bir prensiple hareket edecek” diye güvence verdi.

Yeni yılın ilk çeyreğinde çıkarılması beklenen sosyal medya düzenlemesi hakkında bir noktaya dikkat çekmek istiyorum.

2023 SEÇİMLERİ

Bu düzenlemenin sadece sosyal medyayı ilgilendiren yüzü yok. Türkiye, kıran kırana bir yarışa sahne olacak 2023 seçimlerine gidiyor. 2023 seçimleri Türkiye açısından bir kader seçimi niteliğinde. 2023 seçimlerinde sosyal medya çok etkin bir şekilde devrede olacak. Birileri, 2023 seçim kampanyasını sosyal medya yalanları üzerinden yürütmek isteyecek. Sosyal medyadan yürütülen dezenformasyonla seçimlerin kaderini belirlemeye çalışacak. Bir anlamda 2023 seçimleri sosyal medya seçimleri olacak. O nedenle sosyal medya düzenlemesini yaparken, 2023 seçimleri ihmal edilmemeli.

Esfender KORKMAZ

Erken sanayisizleşme

14 Aralık 2021 Salı

Ekim 2021 sanayi üretim endeksi açıklandı.

* 2020 Ekim ayında sanayi üretiminde artış yüzde 10 iken 2021 Ekim ayında yüzde 8,5 oldu.

* Ekim'de sermaye malı üretimi, bir önceki ay öncesi Eylül'e göre yüzde eksi 5,2 geriledi. Üçüncü çeyrekte, sabit sermaye yatırımları da yüzde eksi 2,4 oranında gerilemişti. Sanayide yatırımların azalması, sanayisizleşmeyi hızlandırır.

* Yüksek teknoloji malı üretimi yıllık yüzde eksi 2,4 ve aylık eksi 10,6 geriledi.

Sanayide en büyük çıkmaz teknoloji üretiminde gerilemedir. 2003 yılında imalat sanayisi içinde teknolojinin payı yüzde 7,6 iken , 2017 yılında yüzde 3,4' geriledi. Aşağıdaki tablo.

İMALAT SANAYİSİ ÜRETİMİNDE TEKNOLOJİ PAYI (YÜZDE)

YILLAR	DÜŞÜK	ORTA DÜŞÜK	ORTA YÜKSEK	YÜKSEK
2003	24,8	36,3	31,3	7,6
2004	43,0	27,6	24,1	5,3
2005	42,6	29,1	23,9	4,4
2006	39,5	32,2	24,2	4,1
2007	39,5	32,6	24,7	3,2
2008	37,1	35,9	24,1	3,0
2009	41,7	30,7	24,1	3,5
2010	40,7	32,5	23,8	3,0
2011	38,6	34,8	24,0	2,7
2012	39,6	35,0	23,0	2,4
2013	39,1	34,5	23,9	2,5
2014	39,8	33,8	23,8	2,6
2015	38,5	33,5	24,8	3,2
2016	38,5	33,0	25,2	3,3
2017	38,4	33,0	25,0	3,4

Kaynak: Ali Petek, Orhan Şanlı

Öte yandan, Türkiye'nin ihracatında yüksek teknoloji ürünlerinin payı da çok düşük yüzde 2,2 oranındadır. Yüksek teknoloji üretmenin ilk şartı, AR-GE harcamalarıdır. Türkiye'de Ar-GE harcamaları hem düşük, hem de TÜBİTAK gibi kurumlar yalnızca iktidar yanlılarına araştırma desteği veriyor.

YÜKSEK TEKNOLOJİ ÜRÜN İHRACATININ PAYI VE AR-GE HARCAMALARI		
	İHRACATTA YÜZDE PAYI	AR-GE HARÇ /GSYH
ÇİN	25,0	2,1
ALMANYA	16,0	2,9
ABD	19,0	2,8
SİNGAPUR	49,0	2,2
G.KORE	26,8	4,2
FRANSA	26,0	2,2
JAPONYA	16,0	3,3
İNGİLTERE	20,0	1,7
HOLLANDA	19,0	2,0
MALEZYA	42,0	1,3
İSVİÇRE	26,0	3,0
TÜRKİYE	2,2	1,0

Kaynak : (Sevcan Güneş -Tuğba Aydın ; Yüksek teknoloji ürün ihracatı – Lider ülkeler ve Türkiye Analizi araştırma -2019)

İhracatta yüksek teknoloji, daha yüksek gelir sağlar ve ülke kalkınmasında daha etkilidir.

Teknolojinin gelişmesi daha yüksek katma değer yaratır. Eğitim, Millî Savunma, sağlık gibi birçok sektörü etkiler. Bireyler, firmalar için verimlilik artışı yaratır.

Türkiye'de 2000 yılı ile 2014 yılı arasında havacılık ve uzay sanayisi ile ilaç sanayisinin ihracattaki payı düştü.

YÜKSEK TEKNOLOJİNİN İHRACATTA PAZAR PAYI		
	2000	2014
HAVACILIK		
ABD	35,88	32,51
FRANSA	13,69	17,61
ALMANYA	13,33	13,11
İNGİLTERE	12,17	9,25
TÜRKİYE	0,50	0,22
ELEKTRONİK		
ÇİN	4,35	27,55
ABD	16,39	8,14
G.KORE	5,26	5,96
SİNGAPUR	6,73	5,56
TÜRKİYE	0,09	1,12
İLAÇ SANAYİ		
ALMANYA	12,70	14,95
İSVİÇRE	9,37	9,64
BELÇİKA	6,37	9,64
ABD	12,13	8,81
TÜRKİYE	0,14	0,16

Kaynak :Zeynep Erdiç- Gökçen Aydınbaş -Yüksek teknoloji ürünleri ihracatı ve belirleyicileri;

Gelişmiş ülkelerde sanayinin GSYH içindeki payı yüzde 30'lara çıktıktan sonra düşmeye başlar. Buna karşılık hizmetler sektörünün payı artar. Bazı gelişmekte olan ülkeler sanayileşmeyi tamamlayamadan, daha erken dönemde sanayisizleşme başlayabilir.

Asya ülkelerinde imalat sanayisinin katma değer içindeki payı yüzde 30 dolayındadır. Türkiye'de 1998 yılında imalat sanayisinin GSYH içindeki payı yüzde 22,3 iken, 2000 sonrası düşmeye başladı ve 2018'de yüze 19'a düştü.

Sektör büyüklüğünü fiyat değişimleri de etkilemekle birlikte yine de sanayi sektörünün GSYH içindeki payı, sanayileşme için bir göstergedir.

AKP iktidarı planlamayı kaldırdı, dalgalı kur politikası ve sıcak paraya serbestlik verdi bu yolla piyasayı spekülasyona açtı, ekonomide geçici ve fakat hızlı büyüme sağlayan konut yatırımlarına ağırlık verdi. Bu alanda kamu kurumlarını görevlendirdi. Kamu kredilerini, teşvikleri bu alana yöneltti. İmalat sanayisi daha az destek gördü. **Yani sanayisizleşme bağıra bağıra geldi.**

İbrahim Kahveci

Çöküş

İktisat bilimini yeniden yazdığımız kesin... En azından Merkez Bankası eliyle faizi düşürürken piyasada faizlerin yükselmesini sağlamak pek kimseye nasip olmazdı.

İşte bunu da başardık.

Öyle bir teori yazıyoruz ki; amaçların hiçbiri gerçekleşmiyor ama amaçlanmayan ne varsa gerçekleşiyor.

Böyle bir teoriyi yazmak normal akıl dışı bir beceri gerektiriyor. Elhamdülillah hepsini başarıyoruz.

Ya da şöyle izah edelim: Güzel ülkemizi başımıza yıkmak için ne gerekiyorsa epeyce gayret gösteriyoruz.

Bir örnek verelim mi? Hani faizler düşecek ve girişimciler yatırıma koşacaktı ya. Allah rızası için soruyorum: Kimse GSYH verilerinden 'Makine-Teçhizat' yatırımlarına bakıyor mu?

2015 yılı sonrasında adeta çakılan fabrika yatırımları, 2020 yılı son çeyreğinde nihayet eşiği aşarak reel artışa döndü. Hatta bu yatırımlar 2021/3. çeyrekte de azalışa rağmen devam ediyordu.

Şimdi neyi başardık biliyor musunuz? İşte o yatırım hamlesini de durdurmaya başardık. Dünya Gazetesinden haber şöyle: Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Başkanı Ülkü Karakuş: **“Yatırım iştahını düşük faiz değil, yüksek kur etkiledi.”**

Geçmiş olsun...

Kur artışı nedeniyle fiyatlandırmanın yapılamadığı yerde, ticaret olur mu? Ticaretin olmadığı yerde ise üretim olur mu? Üretimin olmadığı yerde de yatırım olur mu?

14.12.2021

Bunlar keskin rakamlar değil elbette ama sekteye uğradığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Zaten stokçuluk neden kaynaklandı ki? Bugün ülkemizde herkes bir bakıma stokçu oldu. Çünkü umut ve istikrar kalmadı.

Bu teoriyi anlatırken kurlar artacaktı. Kurlar artınca ihracat artıp, ithalat azalacaktı. Ve cari fazla ile beraber kurlar düşmeye başlayacaktı.

Bir kere ihracatımızın kur duyarlılığından daha yüksek AB duyarlılığı var. Ve bu yıl AB'den inanılmaz talep alıyoruz.

Buna rağmen ithalatımız (altın hariç) ihracatımızdan daha ciddi artıyor.

Neyse,

Biz ödemeler dengesine bakalım: Ağustos-Ekim dönemi 3 ayda 5 milyar 723 milyon dolar cari fazla vermişiz. Aynı dönemde finans hesabından net yabancı sermaye girişi de 8 milyar 601 milyon dolar olmuş. Yine aynı dönemde net hata-noksan kaleminden de 6 milyar 017 milyon dolar gelmiş (ya da sisteme kayıtlanmış).

Böylece ağustos-ekim dönemi sadece ve sadece 3 ayda ülkemizin net döviz varlıkları 20 milyar 316 milyon dolar artış göstermiş.

Ama o da ne?

Cari fazla, yabancından gelen sermaye ve kaynağı belirsiz dövizle 20,3 milyar dolar artı yazmamıza rağmen tam da bu dönemde dolar/TL 8,45'den 9,60'a gelmiş.

Oysa cari fazla yanında yabancından da döviz gelmesine rağmen 20,3 milyar doları kim almış ki dövizini yükseltmiş olsun?

Not: Tabii ki Merkez Bankası....

Sonra da kimse çıkıp şer güçler, darbeyle yapamadıklarını dolarla yapıyorlar vs demesin. Çünkü bunlar gerçek değil ve hiçbir rakamda yer almıyor. Sadece yabancının swap çıkışı var onu da Merkez kontrol ediyor.

Bugün ülkemiz yakın tarihin en büyük yıkımlarından birini yaşıyor. Adeta çöküş içindeyiz.

İyi ama biz buraya nasıl geldik? Bir anda gelmediğimiz de kesin.

14.12.2021

Ortaya attığımız çözüm reçeteleri adeta ilaç yerine zehir içeriyor. O zaman bu   k   ten nasıl kurtulaca ız?

İnanın ben de bir şey söyleyemiyorum.

Sokakta vatandaş ile söyleşi yapanları dahi eve tıkmaya ba ladıysak durum sadece ekonomik değil, bilersiniz...

Demokrasi dışında arayışları harekete geçirdiğimiz de izlenmektedir.

Ama yarın herkes anılacaktır.

Baban kimdi?

Soruldu unda aslında en büyük mirasın ne olduğunu o soruya ba ı dik cevap veren evlatlar söyleyecektir.

Başka miras yoktur.

  lke çökerken neredeydiniz sorusuna da cevabı siz vicdanınızda verin. Bunun cevabını evladınıza bırakmayın derim.

14 Aralık 2021, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Terörizme içeriden ve dışarıdan yardım

Bir türlü aklımızın ermediği sorunların başında PKK/YPG'ye Batı'dan gelen destek var.

Dün de İsveç Dışişleri Bakanı, YPG'lilerle görüştü ve bu örgüte yılda 360 milyon dolar yardım yapılacağını açıkladı.

Eğer Amerika'nın ve diğer ülkelerin yaptıkları yardımı hesap ederseniz, Türkiye'yi hedef alan terörizmin bir avuç sapık için finans kaynağı olduğunu görürsünüz. İşin kötüsü iş sadece bununla bitmiyor.

Türkiye'deki 15 Temmuz kalkışmasının ertesinde ne kadar Fetullahçı varsa Yunanistan, Almanya, Fransa ve Amerika'ya sığındılar.

Bildiğimiz kadarıyla Almanya bunların rütbelerini de kabul ediyor.

PKK'LILAR İBB'DE

Tabii bir diğer sorun da Türkiye'deki muhalefetin bu teröristlerle işbirliği yapmasıdır.

Önceki gün **A Haber**'deki **Canan Barlas**'la **Gündem** programında, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Ekrem İmamoğlu**'nun ne tür işler çevirdiği iyice açıklandı.

Artık biliyoruz ki PKK'nın militanları için işsizlik diye bir sorun yok.

İstanbul Belediyesi ile İzmir Belediyesi bunlara en önemli mevkileri teslim ediyor.

Türkiye'deki merkezi hükümetin yetkilileri bu konuda daha fazla seyirci kalmamalı.

Yani eğer sabıkalı bir PKK'lı veya herhangi bir terör örgütü üyesi bir belediyede görev

14.12.2021

alırsa İçişleri Bakanlığı mutlaka harekete geçmeli ve bu skandala izin vermemeli.

GEREĞİ YAPILMALI

İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**, "**Türkiye'de sadece bir avuç PKK'lı kaldı**" diyor. Bu elbette büyük başarı.

Terörle mücadele konusundaki başarıyı kimse görmezlikten gelemmez. Ama bu teröristlerden bazılarının İstanbul ve İzmir belediyelerinde çalışması da asla kabul edilemez.

Bunun gereği mutlaka yapılmalıdır.

Kısacası, Türkiye hem içeriden hem dışarıdan kuşatılıyor.

Bereket 80 milyonu aşkın Türk, son nefeslerine kadar bunlarla boğuşmaya hazır.